

28/3/1982

EL LLENGUATGE

Aproximada- ment

Vam comentar una vegada —deu fer cosa de tres anys— l'ús que es feia, i que es fa encara, del mot *com* precedint innecessàriament certs adjectius o adverbis, en una oració com és ara «És una persona com molt amable», que més aviat ens induiria, en certs casos, a contradir el que s'hi afirma, amb la rèplica que, en realitat, es tracta d'una persona amable de debò, car l'únic valor legítim que en aquesta frase podríem atribuir a *com*, és el que el Diccionari Fabra defineix amb els termes «de la mateixa manera que». Així, *Estava com mort* (que és un dels exemples del Fabra que convé a la nostra explicació) es diu no de qui tenim la certesa que s'ha mort, sinó de qui ho sembla, de qui en té l'aspecte. Però els qui diuen «com molt amable», «com lleig», «com força divertit», etc., usen aquest mot buit de significació, com un simple ornament tributari de la moda.

Hi ha, però, encara un altre ús actual d'aquest *com*, igualment impropí, però que no demana la seva supressió sinó la seva substitució. És el que consisteix a anteposar-lo a expressions quantitatives a fi d'indicar que tenen un valor aproximat. Sentim sovint, així, i fins i tot llegim, frases com és ara «Va passar fa com tres anys», «Hi havia com mil persones», «Ens costarà com cent mil pessetes», en totes les quals es dona a *com* un valor equivalent a *aproximadament*. No creiem que aquest ús —aquest valor— de *com* es pugui justificar de cap manera: els diccionaris i les gramàtiques, certament, l'ignoren del tot. Si es dona indègudament a *com*, doncs, el valor de l'adverbi *aproximadament*, no cal sinó substituir-lo per aquest mateix adverbi: ...*fa aproximadament tres anys...*, etc.

Però aquest adverbi, com tants d'altres adverbis en *-ment*, no deixa de presentar una variada sinonímia, formada per termes ben genuïns i expressius, de creació popular, que en certes frases hom pot considerar encertadament preferibles, o que, si més no, hi poden alternar: *si fa no fa*, *poc més o menys*, *cosa de*, *a la ratlla de*, així com el simple article indefinit en les formes del plural, *uns* i *unes*: *Hi havia si fa no fa mil persones*, *Fa cosa de tres anys*. Notem que podem recórrer també, en certes frases, al verb *deure* (seguit d'un infinitiu), el qual, indicant probabilitat, contribueix a expressar la idea d'aproximació: *Deu fer uns tres anys*.

Albert Jané